Postcoital antikonception - KK HS

Hitta i dokumentet

Sammanfattning
Metod 1: Akut p-piller, upp till 120 timmar postcoitalt
Metod 2: Kopparspiral, 120 timmar postcoitalt
Metod 3: Akut p-piller, upp till 72 timmar postcoitalt
Uppföljning
Källa:
Uppdaterat från föregående version

Sammanfattning

En kvinna som haft oskyddat samlag och riskerar att bli oönskat gravid kan erbjudas akut antikonception. Behandlingen bör inledas så fort som möjligt oavsett när i menscykeln.

Metod 1: Akut p-piller, upp till 120 timmar postcoitalt

Om kvinnan kommer upp till 120 timmar efter oskyddat samlag och inte önskar spiral kan hon få 1 tabl EllaOne (ulipristalacetat 30 mg).
Till kvinnor <24 år delas EllaOne ut gratis via Ungdomsmottagningar på vardagar. Övriga köper EllaOne receptfritt på apotek.

Preparatet har två verkningsmekanismer. Beroende på när i menscykeln det används. I follikelfas hindras ägglossning, efter ägglossning hindras endometriets mognad.
Under perioden 3-5 dygn förhindras 62 % av förväntade graviditeter.
Biverkningar: Huvudvärk, illamående, buksmärta.
Kontraindikationer: Nedsatt lever- eller njurfunktion. Svår astma som behandlas med glukokortikoider. Samtidig behandling med antacida nedsätter effekten av EllaOne. Under amning rekommeneras att bröstmjölken kastas under en vecka.
Erfarenhet finns ännu inte av risker i samband med fullföljd graviditet efter behandling med EllaOne.

Upprepad behandling kan ges under samma menscykel efter adekvat information. Risken för blödningsstörningar ökar vid upprepad behandling.

Metod 2: Kopparspiral, 120 timmar postcoitalt

Om kvinnan önskar kopparspiral som preventivmedel, kan denna sättas in inom 120 timmar, 5 dygn efter det oskyddade samlaget.

Metod 3: Akut p-piller, upp till 72 timmar postcoitalt

Tablett **NorLevo**, Levonorgestrel 1,5 mg. Tabletten intags inom fyra dygn efter samlag. Bäst effekt inom 24 timmar och därefter minskande effekt. Dubbel dos bör övervägas vid BMI>30.

Till kvinnor <24 år delas NorLevo ut gratis på Ungdomsmottagningar under vardagar. Övriga kvinnor kan själva inhandla NorLevo på apotek eller jourapotek.

Biverkningar: Sällsynta men illamående och kräkning hos 6 %. Vid kräkning kan patient erhålla en tablett till.
Kontraindikaitoner: Inga. För kvinnor < 15 år, som inte ledsagas av målsman är det särskilt viktigt med mognadsbedömning, information och uppföljning.

Graviditet bör uteslutas innan behandling. NorLevo skadar inte fostret, men risken finns att kvinnan redan är gravid efter tidigare oskyddat samlag.

Upprepad behandling kan ges under samma menscykel efter adekvat information. Risken för blödningsstörningar ökar vid upprepad behandling.

Uppföljning

Inget akut preventivmedel är 100 %. Kvinnan bör få telefonnummer till barnmorska eller ungdomsmottagning för uppföljning efter 3-4 veckor med preventivmedelsrådgivning och om mens uteblivit, även graviditetstest.

Terapirekommendationer

Källa:

Information från Läkemedelsverket 7:2005 och 2:2010

Uppdaterat från föregående version

2025-09-02: Under rubrik Metod 3 ändringar i första stycket. Lagt till länk Terapirekommendationer i slutet av dokumentet.
2024-09-20: Reviderad med nytt datum utan ändring efter årlig genomgång.
Ersätter: 2014-11-14
Under rubrik Metod 1 har meningen Receptbelagt läkemedel. Vid behov kontaktas jourhavande läkare för recept.
Lagt till under samma rubrik. Övriga köper EllaOne receptfritt på apotek.
Efter kontraindikationer lagt till: Svår astma som behandlas med glukokortikoider. Under amning rekommenderas att bröstmjölken kastas under en vecka.